

Pelastus –
mistä
tulemme?

**Niko Huttunen ja
Mimosa Mäkinen**

**Espoon hiippakunnan
synodaalikokous
27.9.2022**

1. Ni - mee - si ko - koon tul - lei - na
kii - täm - me, Jee - sus, si - nu - a,
kun pe - las - tuk - sen meil - le toit,
kun pe - las - tuk - sen meil - le toit,
yö - höm - me ar - mo - va - lon soit.

Virsi 205: 1-3, 8

1.

Nimeesi kokoon tulleina
kiitämme, Jeesus, sinua,
kun pelastuksen meille toit,
kun pelastuksen meille toit,
yöhömme armovalon soit.

Virsi 205:1-3, 8

2.

On armos paiste heleä,
mä olen kylmä, pimeä.

Mua Henkes anna sytyttää,
mua Henkes anna sytyttää
ja rakkautes lämmittää.

3.

Sanasi meille loistakoon,
armosi kaiken valaiskoon,
se joka aamu uusi on,
se joka aamu uusi on,
saa siitä toivon toivoton.

Virsi 205:1-3, 8

8.

**Sä, Jeesus, täynnä armoa,
suo armokaste taivaasta,
ja sanallasi alati,
ja sanallasi alati
rakenna seurakuntaasi.**

Pelastuskäsityksen kehittyminen Vanhasta testamentista Uuteen testamenttiin

Mitä Raamattu sanoo pelastuksesta?

Klassinen mielikuva pelastuksesta

”Tehän tiedätte, mikä hetki on käsillä. Teidän on aika herätä unesta, sillä pelastus on nyt meitä lähempänä kuin silloin, kun meistä tuli uskovia.”

(Room. 13:11)

- Pelastus odottaa jossain tulevaisuudessa, eskatologinen tapahtuma.
- Pelastus on pelastumista viimeisellä tuomiolla, pelastumista rangaistukselta helvetissä.
- Kun pappi puhuu pelastuksesta, tämäkö tulee ensiksi mieleen?

Tätäkö on hengellinen pelastus?

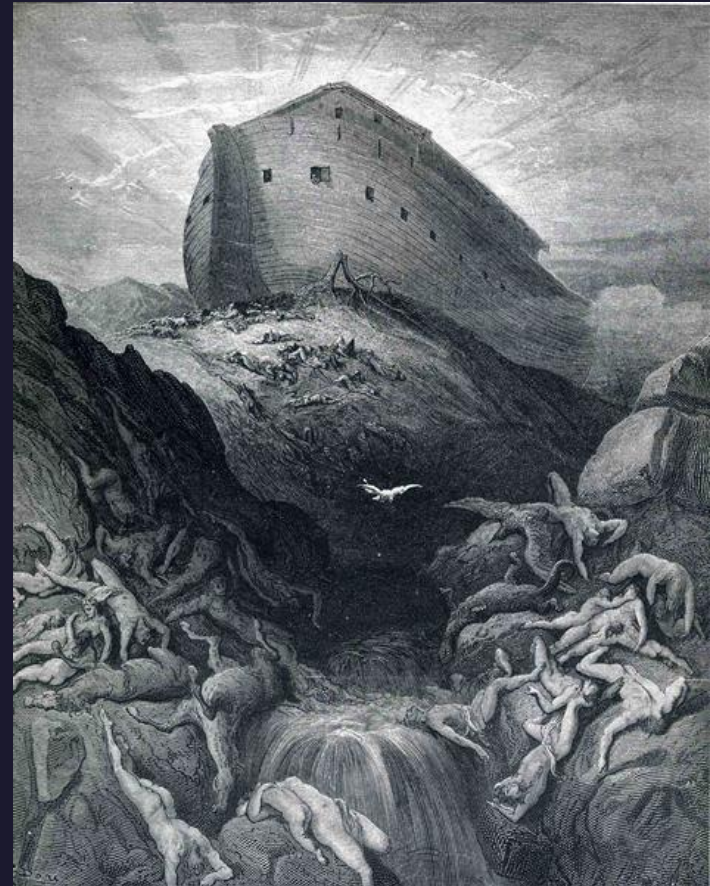
Pelastustarina:
Vaara uhkaa, mutta
siltä pelastutaan.

Missä vaiheessa tarinaa olemme – onko pelastus jo toteutunut?

”Jeesus sanoi häneen viitaten:
'Tänään on pelastus tullut tämän perheen osaksi.'” (Luuk. 19:9)

”Kun olimme kuolleita rikkomustemme vuoksi, hän herätti meidät eloon Kristuksen kanssa. Teidät on pelastettu silkasta armosta.”
(Ef. 2:5; vrt. Ef. 2:8).

Vai onko pelastus vasta tulossa?

”Pelastus on nyt meitä lähempänä kuin silloin, kun meistä tuli uskovia.”
(Room. 13:11)

- Pelastusvarmuus on varmuutta tulevasta. Kirkossakin on kiistelty, voiko tässäkään tapauksessa olla varma tulevasta.

Entä tarinan sankari?

Pelastiko Jeesus meidät vai pelastaako hän?

”Taivaasta me odotamme pelastajaa, Herraa Jeesusta Kristusta” (Fil. 3:20).

”Sitten Jumalan, meidän pelastajamme, hyvyys ja ihmisrakkaus tulivat näkyviin, ja hän pelasti meidät. Hän ei tehnyt sitä siksi, että tekomme olisivat olleet oikeamielisiä, vaan silkasta armosta.” (Tit. 3:4–5)

Vai pitäisikö sittenkin itse tehdä jotain?

”Tarkkaile itseäsi ja opetustasi, ja noudata sitä itsekin. Silloin pelastat itsesi ja kuulijasi.” (1.Tim. 4:16).

Onko pelastus muutakin kuin eskatologiaa?

Maallinen pelastus

- Pelastus ei ole vain eskatologinen asia.
- Suomen kielen sanalla on aivan maallinenkin merkitys. Samoin kreikaksi (vrt. frälsning / räddning).
- Myös Raamatussa pelastus voi olla maallinen asia.

Maallinen pelastus Raamatussa

- Jeesus kysyy: ”Saako pelastaa jonkun vai tappaa hänet” (ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι)” (Mark. 3:4)?
 - Pelastuminen on tässä elossa pysymistä. Ei mihinkään tulevaan maailmaan siirtymistä.
- Uudessa testamentissa pelastustaan usein sairaudelta, siis parannutaan.
 - Pelastumisen ja parantumisen takana on usein sama kreikan verbi.
- ”Ilmoittakaa tämä Gileadin Jabesin kansalle: Huomenna, kun aurinko hehkuu kuumimmillaan, teille tulee pelastus.” (1. Sam. 11:9)
 - Pelastus tarkoittaa tässä sotilaallista apua – Saul lyö kaupunkia piirittävät ammonilaiset taistelussa (vrt. Ukraina).
 - Vanhan testamentin maailmassa eskatologinen pelastus on marginaalissa.

Mentimeter-kysely

www.menti.com

koodi: 4768 7938

1. Toteutuuko pelastus...

- a) syntymässä
- b) kasteessa
- c) uskoon tultaessa
- d) kuoleman hetkellä
- e) hautaan siunattaessa
- f) viimeisen tuomion jälkeen

2. Pelastaako ihmisen...

- a) Jeesus
- b) ihminen itse
- c) molemmat yhdessä

3. Näkyykö pelastus...

- a) ihmisen ”loppusijoituspaikasta”
- b) elämäkulusta
- c) molemmista
- d) jostain muusta.

4. Voiko ihminen olla tässä elämässä varma, että hän pelastuu?

- a) Kyllä.
- b) Ei.
- c) En ole varma.

Kommenttipuheenvuorot

Merja Alanne

Jussi Ikkala

Sairaudesta terveyteen – parantumisen pelastuksena

**Vanhan testamentin ja
Uuden testamentin
parantumis- ja pelastumiskuvauksia**

Pelastuminen elossa olemisena tai parantumisena

- Mitä Raamatussa tarkoitetaan parantumisella tai pelastumisella?
- Pelastuminen elossa olemisena, tämänpuoleisena, kehollisena ja hengellisenä.
- Parantumisesta käytetään usein samaa sanaa kuin pelastumisesta.
- Miten häpeän, syyllisyyden ja Jumalan rangaistuksen kysymykset elävät Raamatun teksteissä ja tänä päivänä sairauden ja parantumisen yhteydessä?

Elisa parantaa syyrialaisen Naamanin spitaalista (2. kun. 5)

- Parantuminen veden ja puhdistautumisen avulla.
- Sairaudella rankaistaan tottelematonta palvelijaa.

Spitaalisairasta koskeva laki 3. Moos. 13-14

- צָרַעַת - spitaali, ihosairaus, home
- Sairauden aiheuttama epäpuhtaus, josta seuraa yhteisön ulkopuolelle sulkeminen.
- Sairaiden piti varoittaa muita sairaudestaan huutamalla olevansa saastaisia (טָמֵא).
- Pappien suorittama puhdistusrituaali oli samankaltainen sekä ihmisen että talon kohdalla.
- Sairauden ja häpeän tabut, stigmat, yhteisön ulkopuolelle sulkeminen.
- Mitkä ovat meidän aikamme spitaalit, ”moraalisesti kyseenalaiset sairaudet”, metaforinen sairaus?
- Pelastus merkitsee yhteisöön takaisin ottamista, yksilön arvon palautusta.

Sirakin kirja – rukouksesta, synnistä ja lääkäreistä

”Jos sairastut, poikani, älä vähättele asiaa vaan rukoile Herraa: hän parantaa sinut. Pysy erossa vääryydestä, pidä kätesi kurissa ja puhdista sydämesi kaikista synneistä. Uhraa tuoksuva uhri, anna parhaista jauhoista muistutusuhri, niin runsas uhrilahja kuin suinkin voit. Anna silti myös lääkärille sijansa, sillä hänetkin on Herra luonut. Älköön hän poistuko viereltäsi, sillä hänkin on tarpeen. On aikoja, jolloin paraneminen on lääkärien käsissä, sillä hekin rukoilevat Herraa, pyytävät, että hän auttaisi lievittämään tuskia ja parantamaan sairaan, pelastamaan ihmishengen (Sir. 38:9-14).”

- Rukouksen ja lääkkeiden yhdistelmä, Jumala parantaa lääketieteen kautta.
- Katumuksen, ja synnin kytkös sairauteen ja parantumiseen.

Jaakobin kirje 5:15-16

”Kun he rukoilevat luottaen Herraan, rukous parantaa (σώσει) sairaan ja Herra nostaa hänet jalkeille. Jos hän on tehnyt väärin, hän saa sen anteeksi. Tunnustakaa siis pahat tekonne toisillenne ja rukoilkaa toistenne puolesta, niin parannutte (ἰαθη̃τε).”

- Uuden testamentin maailmassa synti ja sairaus kietoutuvat toisiinsa.
- Synti saattaa liittyä sairauteen, mutta näin ei välttämättä ole (esim. Paavali tai Joh. 9).
- Parantumiskertomuksessa halvaantunut mies lasketaan katosta Jeesuksen eteen, Jeesus julistaa heti synnit anteeksi (Matt. 9:2; Mark. 2:5; Luuk. 5:20).

Joh. 9: Jeesus parantaa sokeana syntyneen

- Opetuslapset kysyivät: ”Rabbi, kuka on tehnyt sen synnin, jonka vuoksi hän on syntynyt sokeana? Hän itsekö vai hänen vanhempansa?”

Jeesus vastasi: ”Ei hän eivätkä hänen vanhempansa. Niin on tapahtunut, jotta Jumalan teot tulisivat hänessä julki.” (Joh. 9: 2-3)

- Jeesus sylkäisi maahan, teki syljestä tahnaa, sivali sitä miehen silmiin ja sanoi: ”Mene Siloan altaalle ja peseydy.” – Altaan nimi merkitsee: lähetetty. – Mies meni, peseytyi ja palasi näkevänä. (Joh. 9:6-7)

- Johanneksen evankeliumissakaan sairautta ei aina liitetä syntiin. Jeesuksen mukaan sokeus ei johdu sokean miehen tai hänen vanhempiensa synnistä. Mies oli sokea vain, ”jotta Jumalan teot voisivat ilmetä hänessä”.

Sokeus tai sairaus synnin metaforana (Joh. 9:39–41)

Jeesus sanoi:

”Minä olen tullut tähän maailmaan pannakseni toimeen tuomion: sokeat saavat näkönsä ja näkevistä tulee sokeita.”

Muutamit fariseukset, jotka olivat siinä lähellä, kysyivät tämän kuullessaan:

”Et kai tarkoita, että mekin olemme sokeita?”

Jeesus vastasi:

”Jos olisitte sokeita, teitä ei syytettäisi synnistä, mutta te väitätte näkevänne, ja sen tähden synti pysyy teissä.”

Verenvuodosta kärsinyt nainen (Matt. 9:21-22)

Nainen:

”Paranen (σωθήσομαι) jo sillä, että kosketan hänen viittaansa.”

Jeesus:

”Olet parantunut, koska luotit minuun (ἡ πίστις σου σέσωκέν σε)”.

Evankelista Matteus:

”Siitä hetkestä nainen oli terve (ἔσώθη)” .

Verenvuototautia sairastava nainen (Mark. 5:25–29)

- **KR92:** ”Tyttäreni, uskosi on parantanut sinut” (ἡ πίστις σου σέσωκέν σε).

- **UT2020:** ”Tyttäreni, sinä paranit, koska luotit minuun” (ἡ πίστις σου σέσωκέν σε).

- Kohtaus kääntää pääläelleen Vanhan testamentin tabukäskyjen maailman.
- Rituaalisen epäpuhtauden leviämisen sijaan parantuminen tarttuu kosketuksen kautta (vrt. esim. Lev. 15)
- Pelastuuko vai parantuuko nainen?

Mentimeter -kysely

www.menti.com

koodi: 4768 7938

1. Voiko sairaus olla Jumalan rangaistus?

a) Kyllä.

b) Ei.

c) Joskus.

2. Vaikuttaako sairaan tekemä synti sairauteen?

- a) Kyllä, jossakin määrin.
- b) Ei koskaan.
- c) Kyllä, kaikissa sairauksissa.

3. Tuleeko itseaiheutettua sairautta hoitaa yhteisin varoin ja voimavaroin?

a) Ei

b) Kyllä

4. Miten on vastuullista rukoilla sairaan parantumista?

- a) Kristityn tulee uskoa ja rukoilla parantumista viimeiseen saakka.
- b) Siihen saakka, kun sairaan on realistista parantua lääketieteen valossa.
- c) Aina jos se tuo toivoa sairaalle.

Kommentti- puheenpuheenvuorot

Merja Alanne
Jussi Ikkala

Yhteenveto

Päätöspuheenvuoto
asiantuntija Timo-Matti Haapiainen
Espoon hiippakunnan tuomiokapitulista

Kiitos

Niko Huttunen

Mimosa Mäkinen

